

1667.

1. Helderhoffus, Georgius Fredericus: Programmata, quo
fac. juridica Georgio Frederico de Helderhoff honores
juris utriusque detulit.
2. Boellerus Jo. Henr: Constituta imperii sine electio
successoris deservente C. Cornelio Tacito 1 His tor
12 et seqq.
3. Vegingh, Bertramus Theodorus: De contracta et
jure emphiteutico
4. Herbert, Joh. Christoph: De judiciis censoriis
auglo die Regy. Perichle.
5. Harpfer, Johann Daniel: De jure concedendi ve.
niam aetatis.
6. Lemgart, Henricus: De antichresi
7. Moedel, Johannes Casparus: Analysis P. ult. C.
et S. C. Velley.

1667

8. Brechtus, Vericus: De restitutione fidei commissorum
et imputatione prolegatorum in quibus Trebellia- 17
nicum et P. Titia testamentis §6 §. ad legem Fulci- 18
dianam 19
9. Rumbarger, Antonius: De poena confinementis
sive carceris domestici 20
10. Rehan, Johannes: Controversiarum juridicarum 21
Illustrum heptas. 22
11. ^{ad §} Rehanus, Johannes: De jure ex actionis quaterum 23
12. Rehan, Johan: De necessaria defensione 24
13. Rehanus, Johannes: De collatione bonorum.
14. Reichard, Johannes Philippus: De incendiis 25
15. Reichhelm, Christian Friedrich: De fide reciproca
conjugali domini cum vasallo et protectoris cum
cliente. 26
16. Rierr, Gregorius: De legitima

1669

~~1667~~

17. Schubler, Johannes Paulus: De absentia
18. Simon, Johannes Henricus: De ratu
19. Stocken, Gerhardus, von: De legatis
20. Stocken, Richardus von: De servitutibus rerum.
21. Stösserus, Gualterus: Innes species facti.
22. Stösserus, Gualterus: De jure civitatis
23. Straus, Conradus: De praescriptione delictorum
24. Uffenbachius, Joh. Christophorus: De autodictia
ad l. extat. 13 ff. quod mel. caus. ejusq. parallelam
l. creditores 1 ff. ad l. tal. de vi priv.
25. Wibel, Johannes Fridericus: Forum competentis e conti-
nentia causae
26. Widel, Fridericus Jacobus: De nummis bibalibus.

10
8.
9.
10.
11.
12.
13.
14
15.
16.

[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

DISSERTATIO IVRIDICA,
DE
**IVRE EXACTIONIS
QVARTARVM,**

LINGVA VERNACVLA:

Von dem Recht, welches die Erben haben, wenigstens ihre
Pflichtheil vor Auszahlung anderer Vermächnisse
aus der Erbschaft hinweg zu nehmen.

QVAM

SVB PRAESIDIO
DN. IOHANNIS REBHANI,

ICTI, COM. PALAT. CAESAR. COD. ET FEVDAL. CONSVET.

P. P. CELEBERRIMI, COLLEG. IVRID. SEN. GRAVISS.
ET DIVERS. STATVVM IMPERII CONSILIARIJ,

DIE XXVIII. AVG. CIO IO CLXVII.

SOLENNITER DISQVIRENDAM PROPOSVIT

SIGISMVNDVS KRETSHMARVS,

A. ET R.

PRIMVM ARGENTORATI EXCVSA; NVNC VERO OB IN FORIS
VSSVM FREQVENTISSIMVM RECUSA,

FRANCOF. ET LIPSIAE, CIO IO CCLI.

DEPARTMENT OF MEDICINE

LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN

ANN ARBOR, MICHIGAN
1911

DR. JOHANNES REBHAN

ST. JOHANNES KRETSCHMAR

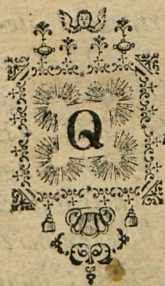
UNIVERSITY OF MICHIGAN
ANN ARBOR, MICHIGAN

I. N. D. N. I. C.

PROOEMIUM.

*Quamvis communi omnium hominum
suffragio comprobetur, quod habetur
in l. 21. C. mandat. quemlibet, nempe;
rei sua moderatorem & arbitrum esse:
ita ut nemo habendari gratiam putet,
quod suis rebus utatur, in quamcunque etiam for-
mam easdem vertat: atque ob id, satis quidem con-
fidenter, Equitem quempiam Romanum, Augusto
Imperatori exprobranti, quod patrimonium absump-
sisset,*

A 2

fisset, reposuisse: suum esse, putevise, refert Historicus. Attamen certum & hoc est, quod lex, utpote qua suprema omnium domina est, arbitrio huic modum praescribere possit, & praescribat: regulamque illam intelligendam esse, hac cum perpetua limitatione, scil. si lex permittat: si lex non prohibeat: uti enim Reip. expedit, ne quis re sua male utatur. §. ult. l. de his qui sui vel alieni Juris. Ita nullorum magis interest, quam ipsorum privatorum, ut justitia ita jus suum cuique tribuat, ne distrabatur ab ullius persona justiore petitione. l. 31. §. 1. ff. de pos. apparet id ex variis causarum figuris, passim in Jure occurrentibus: in primis vero ex illa Quartarum maleveria, nempe *QVARTAE FALCIDIAE*: *QVARTAE PEGASIANAE*, qua vulgo Trebellanica vocatur: & denique *QVARTAE ANTONIANAE* seu D. PII. quarum istam heres ultra dodrantem gravatus legatis detrahit ex bonis relictis. Illam vero fiduciaris heres ex hereditate ob fideicommissum restituenda, retinet: hanc vero relinquere tenetur pater arrogans, filio impuberi arrogato, sine justa causa emancipato vel exheredato. Confer Christin. 4. decis. Belgic. si. num. 2. Quam cum usus judiciorum praeter ceteris commendet, dignam putavi, circa quam vires ingenii periclitarer,

rer, thesesque insequentes, sive lineas per pagellas
 bas rudi penicillo ductas, publicæ placidæque erudi-
 torum disquisitioni proponerem. Quod ipsum dum
 facio, merito omnium primo veniam, sicubi vel lub-
 rico juvenutis lapsus, vel subsidiis necessariis desti-
 tutus, à legitimis tramitibus aberraverim, obser-
 vanter rogo: persuasus à Quintiliano, decere
 Studio Studio fructum dum promere, cum &
 venia & spes est, & paratus favor, & audere non
 dedecet: & si qua sunt dicta juveniliter, pro indole
 accipiantur.

CAPVT I.

DE

QUARTA FALCIDIA.

Quarta Falcidia est portio bonorum heredita-
 riorum, heredi, legatis dodrantem excedenti-
 bus deducenda.

Sic dicta, non à falce, vel falcando, quod lex hæc
 legata falcet; sed, ut aliæ leges, ab Auctore
 nempe C. Falcidio, Tribuno quodam plebis, qui
 legem hanc seu plebiscitum, anno urbis conditæ
 714. Gneio Dominio, & Cajo Asinio Cos à plebe
 rogavit: Estque Quarta hæc omnium aliarum

A 3

prima,

prima, utpote ad cuius exemplum, reliquæ postea
 introductæ sunt. Ratio motiva fuit æquitas, pri-
 mario Testatorum, seu potius ultimarum volun-
 tatum favore nitens, ne illi, testamentis destitutis,
 existerent intestati, atque sic ultimæ voluntates,
 quas exitum sortiri Reip. interest, deficerent; sed
 hæcenus conservarentur. *l. 20. ff. de b. poss. contr.*
tabb. princ. l. de L. Falcidia. Vid. *Vinn.* Secunda-
 rio vero etiam heredum. *l. 71. ff. ad L. Falcid.* ne fru-
 stra & gratis hereditatis onera, adeundo, bono a-
 liorum sustinere tenerentur; sed aliquid lucri, li-
 cet præter voluntatem Testatoris, consequerentur.
l. 86. ff. ad L. Falcid. Nov. 1. c. 2. princ. Non au-
 tem in gratiam legatariorum. *§. 2. l. de L. Falcid. d.*
l. 71. eod. quippe quod Testamentum subsistat, et-
 iam si legatarii sua legata repudient: quod secus est
 in herede. Conceditur autem hoc beneficium
 heredibus, & quidem semper, sive unus sive plures
 sint instituti. *d. §. 1. & l. 77. d. t.* ita ut si omnibus
 in universum heredibus legatorum præstandorum
 onus commissum sit, hi non amplius quarta detra-
 hant, inter ipsos dividenda; si vero seorsim gra-
 vati sint, tunc in quolibet, ratio Legis Falcidiæ po-
 nenda erit; sed tantum ejus portionis bonorum,
 in qua quisque vel institutus. *l. 11. §. 6. l. 77. ff. ad L. F.*
l. 41.

l. 41. §. 6. de V. & P. substit. Si verò unus deficiat, eiusque portio alteri accrescat, & quidem portio non gravata portioni gravatæ, tunc non separatim Falcidiæ ratio habetur; si vero gravata non gravatæ portioni accedat, separatim Falcidia ab accedente portione detrahitur. *Danellus & ad eundem Hill. l. 8. c. 23.* vide tamen exceptionem in *l. 11. §. 5. & pen. l. 79. l. 87. §. 4. f. ff. ad L. F. l. 12. de Vulg. & P. Substit.*

Datur etiam heredis heredi *l. 10. C. b. t. l. 41. §. 3. d. Vulg. & pup. subst.* denique etiam filco, si ei hereditas dederatur. *arg. l. 3. §. f. ff. ad SCt. Trebell.*

Denegatur autem hoc beneficium heredi, si coactus adiret, aut gravatus sit, non ut heres, sed ut alius, commodum sentiens *l. 90. ff. ad L. F.*

Deducitur vero hac Quarta ex bonis Testatoris, quæ mortis tempore, ad quod aditio retrahitur. *l. 138. l. 293. ff. d. R. l. cit. Jacob. Gothofr. habuit, & ex hac patrimonii quantitate §. 2. I. L. 15. §. 3. inf. §. 6. l. 56. pr. ff. b. t. deductis tamen prius impensis funeris. §. 3. I. ad L. F. l. 24. §. 3. & seqq. de relig. l. 3. C. ad L. F. deinde ære alieno l. 16. C. b. t. l. 15. C. de legat. & pretio fervorum manumissorum, sumptibusque aliis hereditatis suscipiendæ causa factis l. ult. §. 9. C. de Jur. del. His deductis res singulæ*

gulæ reliquæ ex veritate, si vero pretia æstimentur
secundum præsens & verum ipsorum pretium *l. 15.*
§. ult. l. 42. l. 62. §. 1. l. 63. pr. ff. ad L. Aquil. atque
tunc ex universitate residui patrimonii heres quar-
tam detrahit, eamque sibi retinet.

Computantur in hanc Quartam, quæ heres
sua culpa amisit. *l. 61. ff. ad L. F. aut alienavit l. 3. §.*
3. ad Sct. Trebell. uti quoque imputantur, si quid
hereditati ratione facti præcedentis, aut obligatio-
nis à defuncto contractæ, accesserit *l. 56. §. 1. l. 83.*
ff. ad L. F. etiam actiones, licet pœnales sint, quate-
nus ad heredes transeunt *§. 1. I. d. perp. & temp. a ff.*
Ut autem hæc computatio institui possit, necesse
est, ut res æstimentur, quod fit, uti dictum, secun-
dum præsens & commune pretium *l. 42. l. 60. & 62.*
§. 1. l. 63. pr. ff. ad L. F. si vero ob incertitudinem æ-
stimari nequeant, tunc quanti venire possint, æsti-
mandæ sunt *l. 55. l. 82. ff. d. t. arbitro l. 12. b. t.* Fal-
cidix constituto *l. 1. §. 6. ff. si cui plusquam p. L. F.*
licuer. si heres & legatarius dissentiant.

Non imputantur autem, quæ heres Jure le-
gati aut conditionis implendæ causa obtinuit. *l. 91.*
l. 74. & 76. ff. ad L. F. nisi naturaliter tantum debe-
atur, quod in conditione est *l. 1. §. 17. l. 21. ff. ad L.*
F. VVisenb. P. 2. D. 8. th. 13. nec quod lucri rebus
here-

hereditariis ante aditam hereditatem accesserit *l. 30. pr. l. 73. ff. ad L. F.* ratio est, quod legata tempore mortis debeantur *l. un. §. 1. C. d. C. ad toll.* ex quo eo tempore damnum omne, quod jacente hereditate contingit, salvo legatis, heredem sequatur, uti ante mortem testatoris eorum periculum ad legatarios spectat, adeoque etiam incrementum ad heredem pertinebit *§. 2. l. de L. Falcid. l. 15. §. 3. in f. l. 30. pr. l. 56. pr. l. 73. ff. ad L. F.* exceptiones sunt, in *l. 30. §. 2. §. 3. ff. ad L. F.*

Hinc ad Heredem pertinebunt I. Fructus ab eo percepti ante conditionis existentiam, quia legata conditionalia ante eventum habentur pro rebus hereditariis *l. 15. §. 6. d. t.* II. Legata inutiliter relicta *l. 66. §. 1. ff. ad L. F.* quia heres has res retinet non jure legati, sed hereditatis. III. Pretia ex rebus hereditariis redacta, quia sapiunt naturam rei hereditariae *l. 30. §. 1. ff. ad L. F. l. 22. ff. d. her. pet.*

Deductio autem Falcidiae instituitur pro rata, *l. 2. C. ad Leg. Falc. l. 32. l. 49. ff. eod.* secundum proportionem Geometricam *§. 1. ad L. F. Perez. ad C. b. t. n. 9. Carpz. 3. C. 1. d. 19.*

Controverti solet: Num heres in una re inventis legatariis Quartam deducere possit? Negativam *DD. tuentur per l. 49. l. 73. §. f. ad L. F.* nimirum,

rum. Si ea res alicui jam legata sit, (nam si non sit legata sine dubio eam loco quarta detrahere potest) Baldus in l. 24. ad L. F. n. 35. Sichard. C. fam. ercisc. n. 6. Menoch. l. 2. d. arb. Jud. quest. c. 16. n. 3. Limitat tamen prædictam sententiam ad l. 24. C. fam. ercisc. num. 5. nempe 1. si vivus testator favore speciali istam rem transtulerit in heredem, aut 2. ex justa causa & bona fide fuerit alienata, vel 3. sit indivisibilis, vel 4. Divisio sit incommoda & inutilis futura.

Non minus quoque difficilis est quaestio disceptantium: Num legata, quæ Legi Falcidiae ob singulare privilegium non subjacent (veluti Legatum ad pias causas) cætera legata aggravent? Resp. Si uni, duo Legata, privilegiatum nempe & non-privilegiatum relicta sint, à Legato defalcabili, ut ita dicam, deductio fiet utriusque nomine, si vero diversis relicta sint, ista legata instar æris alieni deducuntur. arg. §. 3. l. b. l. junct. l. 8. §. 9. ff. d. inoff. testam. ac ita totam hereditatem minorem faciunt, Cum autem, ut superius diximus, ratio Legis Falcidiae demum deducto ære alieno ponatur §. 3. l. l. 54. ff. l. 6. C. ad L. F. facile patet, heredi nullum debitorum exsolvendorum onus incumbere: nam cum legata tempore mortis testatoris cedant. l. un.

§. 1. C.

§. 1. C. d. C. ad toll. i. e. deberi incipiant l. 213. d. V.
 S. damnum etiam ad legatarios pertinebit, præci-
 pue, si illud circa speciem legatam contigerit. §. 16.
 d. legat. l. 23. d. Verb. Oblig. l. 26. §. 1. d. leg. 1. & qui-
 dem, si id sine facto heredis acciderit. l. 36. §. ult. l.
 47. §. ult. ff. d. leg. 1. Heres enim præter dolum,
 etiam levem culpam, cum diligentia præstat. d. l.
 47. §. 5. l. 108. §. 12. d. leg. 1. l. 23. de R. F.

Igitur Quasi-Contractus inter heredem ac
 Legatarium inducitur. l. 49. pr. ff. ad L. F. arg. §. 5.
 I. de Obl. q. qs. ex contr. & heres suo jure & quidem
 hereditario. l. 14. ad L. F. ac testamenti. l. 42. ff. d.
 V. & P. Subst. ut heres & dominus retinet Falcidi-
 am. Legatariis vero ex quasi-contractu tenetur,
 cujus causa est agnitio voluntatis defuncti, cum illi
 liberum sit, non adire hereditatem, & ob id inter-
 dum necesse sit legatariis cum eo pacisci. §. 2. I. ad
 L. F. Hinc Heres pro obtinenda Quarta, habe-
 bit actionem ex stipulatu, si ipsi legatarii promise-
 rint de restituendo, quod ultra dodrantem lega-
 tum fuerit. l. 1. ff. si cui plus quam. p. L. F. Condi-
 tionem etiam indebiti habebit, si errore facti so-
 lida legata exsolverit. l. 9. C. ad L. F. junct. l. 9. pr. ff.
 & l. 10. C. de Jur. & facti ignor. Etiam actionem
 in factum, ut in casu l. 77. §. 2. ff. de leg. 2. Rei Vin-

dicatione vero utetur, si res tempore mortis sit apud Legatarium. *l. 26. pr. ff. ad L. F. & tandem etiam Interdictum, quod Legatorum. vid. Dd. tit. Quod Legat.*

Detractio Falcidiae cessat: 1. Si heres inventarium non fecerit. *N. r. c. 2. §. 2.* cum lex eum de fraude suspectum habeat; unde Dd. illum non solum beneficio L. Falcidiae privandum, sed etiam, si bona defuncti non sufficiant, de suo legatariis supplere teneri, existiment. *vid. Tr. V. 2. D. 14. tb. 5. l. a. ibique Bachov. exempla de fraude heredum, quidve ibi obtinuerit, videbis apud Carpzov. l. 6. R. 30. n. 3.* Si errore Juris vel sciens integra legata solverit. *l. 2. §. 9. C. ad L. F.* aut de eo cautionem exposuerit. *l. f. C. ib.* Quæritur: num heres ad integra legata præstanda naturaliter teneatur? Resp. Sub distinctione, si obligatio illa ex conventionione oriatur, jure etiam civili ad effectus quosdam cognita, tunc eum non teneri, contra Rober. *1. sen. 7.* si vero non ex conventionione, sed aliunde proveniat, & saltem in nudis Juris Gentium & honestatis terminis consistat, eum teneri verius est, inquiratur argumentum. *l. 2. C. de fideicom. §. l. ult. C. ad L. Falcid.*

3. Cessat detractio quartæ, si eam testator pro-

prohibuerit, *auth. sed cum testator. C. ad L. F. nov. 1. c. 2. inf. Jason. in l. 3. pr. ad S. Ct. Trebell. num. 40. Alexander. ibid. n. 8. Carpz. P. 3. C. 1. d. 13. § 1. 6. R. 30.* Quæritur: Num etiam prohibitio tacite facta intelligatur, veluti, si testator integra legata præstare jusserit? Affirmo: quia potissimum voluntas defuncti spectanda, ista autem ex verbis colligatur, tum quia tacita, cum expressa comparatur. *arg. l. 1. §. 6. ff. si cui plus quam. p. L. F. Baldus in d. Auth. sed cum testator. C. ad t. n. 7. 16. Castr. n. 2. Clarus §. testamentum. quæst. 62. Berlich. P. 3. Corus. l. 1. n. 72. Finckelth. Obs. 170. Diff. Menoch. 1. præf. 45. n. 15. Carpz. P. 3. C. 1. d. 13. n. 6. § seqq. § 1. 6. R. 30. Hahn. not. in Vvesenb. ad L. F. n. 8. ibique Zæsius.*

4. Cessat ob conditionem rei legatæ, veluti in legatis ad pias causas, quamvis de Jure Veteri secus fuerit. *l. 1. §. 5. ff. ad L. F. l. 49. C. de Episcop. & Cler. quod Jure novo immutatum arg. N. 131. §. 12. & studiorum causa. Carpz. P. 3. C. 1. d. 16. n. 9. in debito legato. l. 3. §. 2. d. leg. 3. l. 28. §. i. d. leg. 1. Obstat. l. 1. §. 10. ff. ad L. F. Resp. Locum habet Falcidia quoad commodum repræsentationis, quod fit in debitis conditionalibus: in pactis dotalibus cessat in Electoratu Saxoniae. Carpz. cit. loco*

loco d. 11. in dote uxori prælegata. l. 57. ff. ad Leg. F. quæ tamen ratione superflui Falcidia minuitur. l. 1. §. 10. l. 87. §. 1. segg. ff. d. t. l. 1. §. 12. d. dot. præleg. Quæritur: Num Falcidia jure novo aucta sit? Affirmat Goveanus 2. Var. lect. c. 1. per. N. 18. & 92. in præf. Verum illa sententia de Jure non subsistit; cum Novella loquatur de quarta liberorum, quæ aucta est, non de Falcidia, de quo Infra.

CAPVT II.

DE

QVARTA TREBELLIANICA.

Quarta Trebellianica, est portio certa & definita, ex hereditate heredi fiduciario, ultra do-
drantem fideicommissio gravato deducenda.

Dicta sic ab Interpretibus: liquidem certum est, quod nullibi in Jure Civili Justiniano Quarto Trebellianicæ mentio fiat, nomine exstet. Confer. Perez. ad Tit. C. de Jure delib. n. 14. & ad Scit. Trebell. n. 20. ibidemque. Tuldenus c. 3. Everhard. in Topic. à Falcid. ad Trebell. loc. 34. Gomez. 1. V. R. S. n. 11. v. 12. Clarus §. Testamentum. quæst. 62. & ibi Harprecht. Gail. 2. obs. 138. n. 16. Christin. decis. Belgic. 316. & 4. decis. 25. 51. 52. quæ rectius
Pega-

Pegafiana diceretur à S^Cto Pegafiano temporibus Vespasiani Imp. Pegaso & Pufione Cofs. facto, quo *L. Falcidia*, suo modo, porrecta & adaptata est ad fideicommissa, tam Universalialia, quam Particularia. *l. 21. §. 1. & 2. ff. de ann. legat.* ita ut vi hujus, heredi fiduciario liceat perinde quartam detrahere & retinere de fideicommissis sive Universalibus, sive singularibus atque per *L. Falcidiam* eam detrahit de legatis, dodrantem bonorum relictorum excedentibus. *§. 5. I. de fideicom. hered. l. 35. ff. ad leg. Falcid. l. 1. §. 5. ff. si cui plus quam per L. Falcid. lic. leg.* unde etiam quarta hæc: Trebellianica, passim in jure, usuque vulgari Falcidia vocatur. *§. 3. I. quibus modis Test. infirm. l. 41. §. 3. ff. d. V. & P. S. l. 2. §. ult. ff. d. I. Codic. l. 18. l. 30. §. 7. l. 47. §. 1. l. 86. l. 93. ff. ad L. F. l. 2. l. 3. l. 22. §. 2. l. 55. §. 2. l. 58. §. 3. ff. ad S^Ct. Trebell. l. 1. l. 10. l. 11. C. ad L. Falcid.* ut etiam suas certas habeant differentias, quas paulo post annotaturi sumus. Sed quia Imp. Justinianus postea certa Constitutione (quæ tamen tantum in *§. 7. I. de fideicom. hered. habetur*) expulso S^Cto Pegafiano omnem vim & auctoritatem S^Cto Trebell. (quod antea Neronis Imp. temporibus, Anneo Seneca & Trebellio Maximo Cofs. fideicommissorum servandorum causa factum erat,) præstitit,

fitit, ut quasi ex hoc SCto fideicommissa restitu-
rentur, retenta quarta. *d. §. 7. I. de fideicom. her. l. 2. §. 6. l. 3. §. 6. C. de V. F. E.* vid. *Ant. Augustin. de SCtis. Suthold. 10. dissert. 88.* inde obtinuit, ut, quemadmodum ex SCto Trebelliano, per laudatam constitutionem Imp. plenius informato, quarta de fideicommissis detrahebatur, ita ipsa quoque quarta hæc Trebellianica vocata fuerit.

Causa impulsiva est favor fideicommissario-
rum hereditatum, quibus sustinendis primo Au-
gustus iussit, Consulibus auctoritatem suam inter-
ponere. *§. 1. I. d. 1. & extraordinaria Jurisdictione*
fideicommissa tueri: usque tandem in assiduam
& ordinariam Jurisdictionem fuit versum, ita ut
non tantum Prætores, sed etiam Præsides de fidei-
commissis Jus dixerint, horumq; conservandorum
causa, primum *SCt. Trebellianum. §. 4. I. de fidei-*
comm. hered. dein *SCt. Pegasianum* factum est,
quo Senatus censuit & constituit, ut fiduciarius
quartam deduceret, ne eo ob nullum vel minimum
lucrum recusante hereditatem extingverentur fi-
deicommissa. *§. 5. I. d. F. H.* Deducere igitur hanc
Quartam potest. heres fiduciarius, i. e. qui restituere
hereditatem rogatus. *l. 57. ff. b. t.* sive ultra do-
drantem fideicommissis gravatus est: non autem
æque

æque fideicommissarius, licet & is alteri rursus hereditatem restituere sit rogatus. *l. 78. §. 11. b. t. l. 47. §. 1. ad L. F. l. 1. §. 19. d. t. exceptis casibus in l. 1. §. 19. l. 78. §. 11. ib. vid. Duaren. tit. de legat. pag. 503. Fachin. l. 5. Controv. 17. nec refragatur l. 55. §. 2. ff. b. t.* loquitur enim de casu, quando fiduciarius donandi animo non detrahat quartam, sed eam relinquit fideicommissario.

Est autem hæc Quarta totius hereditatis. Fachin. *5. contr. 8.* imputanturque in eam, quæ heres vel jure hereditario, vel nomine fideicommissi, legati *l. 11. l. 74. l. 91. ff. ad L. F. Zæl. b. t. n. 97.* conditionisve implendæ causa percipit. *l. 91. l. 22. §. 2. ff. b. t. Obstat. l. 30. §. 7. l. 14. ad L. F. l. 36. d. mortis caus. don.* Resp. loquuntur de legatis non de fideicommissis. *Diff. Cujac. & Pacius 6. a. 52.* cum in Falcidia istud non obtineat. *l. 91. pr. D. t.* Differentiæ ratio est, quod testator in Falcidia magis diligere præsumatur heredem, quam Legatarium; in Trebellianica vero magis fideicommissarium, quam fiduciarium. *Arum. Exerc. 9. tb. 11. Wesenb. ff. ad L. F. n. 5. Donell. l. 7. c. 30. Fachin. 5. contr. 30. Hunn. 2. V. R. tr. 8. q. 22.*

Fructus quæ pendente adhuc conditione, vel si dies nondum venerit (si extranei scil. fideicommissi

misso gravati fuerint) percipiuntur, imputantur quoque in quartam hanc *dd. ll. 18. §. 1. §. 22. §. 2. d. t. Bachov. ad Treutl. D. 14. tb. 3. l. a.* quod limitatur in liberis primi gradus. *l. 6. C. b. t.* etiam si hereditatem extraneo restituere debeant. *Gail. l. 2. obs. 133. Fach. §. contr. 10. Obstat. l. 8. §. n. ff. de inoffic. testam.* Verum intelligendus iste textus de liberis ulterioris & remotioris, non primi gradus.

Fructus Quartæ non veniunt in computationem *l. 22. §. 2. l. 27. §. 16. ad Sc. Trebell. Wissenb. V. D. 9. tb. 11. Matth. D. 13. tb. 161. Carpzov. i. dec. 22. n. 27.* Nobilis hic quaestio excutienda venit: Num liberi instituti, & fideicommissio universali gravati, deducant duas Quartas, Trebellianicam nimirum & Legitimam? Negativam tuentur *Vinn. 2. q. 29. Perez. in C. b. t. num. 11. Wissenb. 2. q. 13.* quorum opinio verior etiam est, si de Jure Civili quaesiveris. *l. 6. C. ad Sc. Trebell. l. 24. C. fam. ercisc. arg. l. 22. §. 2. b. t. l. 91. ad L. F. l. 8. §. 11. d. inoff. testam. l. 1. §. pen. si cui plus quam L. Falcid. Nov. 108. pref. §. 1. cum in Trebellianicam Legitima imputetur. d. l. 91. ad L. F. Donell. l. 7. cap. 3. tb. Hill. l. I. Hotom. illustr. qu. 44. Cujac. l. 8. obs. 3. Bronch. c. 3. ass. 69. Arum. Exerc. 9. tb. 18. Oppono Nov. 39. cap. 1. qua quidam praefatas leges mutatas asserunt:*

runt: Verum illa non probat, quod præter Legitimam, etiam Trebellianica deduci debeat; sed tantum, quod Legitima filio jure naturæ debita, in fideicommissi restitutionem non veniat; Jure vero Canonico utramque deducere concessum est. *c. 16. § 18. X. de testamentis.* Cui sententiæ, ut æquiori, in foro etiam standum esse opinantur Dd. & ita in Scabinatu Wittebergenſi pronunciatum, dicit Petrus Heig. *P. 1. qu. 32. num. 15.* sub distinctione tamen, ita ut si purum sit fideicommissum, liberi una quarta contenti esse debeant, ut tamen detracta Trebellianica, quod legitimæ deest, suppletur, si conditionale vero sit, sive in diem, sive ultra semissem utraque deducatur. *Gail. 2. obs. 121. Carpz. l. 6. R. 113. num. 21. Baldus & Jason. in Auth. Resque C. comm. d. leg. Castr. in l. 6. C. ad SCt. Trebell. Christ. v. 1. dec. 245. § 315. Grot. 2. manud. 20. decis. cur. Holl. 3. v. 17. Gudelinus l. 2. d. Jur. Nov. c. 11.* Permissum autem est fiduciario heredi vel unam rem deducere, quæ quartam contineat, vel plures, & quidem hereditario jure *l. 1. §. 16. ff. b. t. vel errore facti solum, repetere. l. 21. l. 68. §. 1. b.* Interdum autem ipsi, loco quartæ certa aliqua res, veluti fundus, à testatore relinquitur, quæ vel Quartam, vel amplius ea contineat; ubi tamen

non pro herede, sed legatario habetur. *l. 1. §. ult. ad Sct. Treb. pen. C. de her. inst.*

Heres autem pro hac hereditatis quarta parte, onera quoque ejus, pro rata tenetur sustinere, i. e. satisfacere, quibus hereditas obstricta est. *§. 7. §. 9. l. b. 1.* Quæritur: Num etiam legatariis tenetur satisfacere? Nego, per *l. 1. §. ult. ff. l. 2. §. ult. C. b. 1.* Verum si minus dodrante restituere rogatus sit, eo quod ultra quartam habet, legatorum onera sustinebit. *l. 1. §. pen. b. 1.*

Verum si certa res illi à testatore denominata sit, quæ quartam non exæquet, tunc ad supplementum aget, & pro ejus ratione creditoribus solvet. *l. 1. §. ult. b. Myof. ad §. 9. b.* Si vero ea res qua tam contineat, legatarii loco habendus est. *d. l. pen. C. de Her. instit.* & nullum hereditatis onus illi incumbit, quod dilucide satis. *l. 30. §. 1. ff. d. 1.* verba explicant, hereditariique & legatarii juris discrepantiam depingunt.

Hinc si ea res loco quartæ relicta, eam quidem non contineat, nihilominus tamen fiduciario satisfaciatur, in totum æri alieno exsolvendo supersedebit, onusque totum ad fideicommissarium devolvitur. *§. 9. l. b. 1.* quod etiam, si totam hereditatem restituerit, obtinet, per *dd. LL.* Tenetur etiam

etiam fiduciarius inventarium fideicommissario
 edere, & prestare cautionem. *l. 54. f. ff. d. t. l. 1. de
 bon. poss. jur. num. 108.* Ant. Faber. *Comm. Cod. ad
 SCt. Trebell. def. 25.* Pac. *6. a. 53.* Gomez. *1. resol.
 5. n. 10.* & praeterea dolum & latam culpam *l. 22.
 §. 3. b. t.*

Si autem fiduciarius relicta quarta adire no-
 lit hereditatem, forsan ut damnosam, aut nimis o-
 nerosam, cogi poterit. *l. 14. §. pen. & ult. l. 15. & 16.
 pr. & 1. 2. b. t.* & quidem à Magistratu, cujus juris-
 dictioni subiectus est. *l. 13. §. 4. d. t. &*, ut quibus-
 dam videtur, multae dictione, & pignorum cap-
 tione atque distractione. *l. 1. §. 3. 7. d. ventr. insp. l.
 32. §. 12. d. recept.* Alii vero actionem in factum
 dari putant per *l. 9. pr. d. edendo. l. 1. pr. d. act. emp-
 ti.* Nos existimamus, compellendam eum esse
 imploratione officii iudicis nobilis. *l. 13. §. tempe-
 struum. l. 14. l. 50. ff. ad SCt. Trebell.* nullo nec lu-
 cro, nec commoda apud eum remanente. *§. 7. f.
 l. F. H.*

Quaeritur: Si Imperatoris fidem in restitu-
 endo fideicommissio elegerit, num ejus procurator
 cogi possit, ut adeat? Sane Imperator cogi non
 potest; Ipse consultus autem. *l. 2. de Off. Proc.
 Caesar.* procuratorem suum compellet, legibus
 enim

enim licet solutus sit, iis tamen vivit. §. *ult. I. qu. m. test. infirm.* Pro quarta autem obtinenda fiducia-
rio olim dabatur jus retentionis. *l. 14. ff. ad SCt. Trebell.* hodie eam habebit vindicatione. *l. pen. C. d. t.* Si vero errore facti plus, quam debeat, sol-
verit, condictione incerti, à fideicommissario, id
repetet: ab aliis possessoribus vero, & debitori-
bus hereditariis actione convenienti. *l. 21. l. 68. §. 1. ad SCt. Treb. l. 45. eod. l. 65. §. 5. de Cond. indeb. ad-
de §. 6. I. & ad eum Vinn. d. Obl. q. qs. ex contr. l. 7. C. de Cond. indeb.*

Cessat jus deducendæ Trebellianicæ, vel ex
dispositione legis, vel ex voluntate Heredis. Ex
Dispositione Legis, si fiduciarius coactus adierit
hereditatem. *l. 4. ff. h. t. cum ille nullius beneficii
dignus judicetur, qui mandata defuncti observare
recusat: ut etiam poenitentia locum non habeat.
l. 14. §. 4. ad SCt. Treb. Non obstat. l. 55. §. 3. eod.
cum semel injuria quasi, defuncto illata sit.*

Voluntate Heredis cessat, si Fiduciarius re-
nunciet suo Juri, & eam fideicommissario donan-
di aut alio animo relinquat. *l. 1. §. 10. ad SCt. Treb.*
Cessat etiam si fideicommissa ad causas pias relicta
sint. *arg. Nov. 131. cap. 1. Zael. ad SCt. Treb. n. 96.*
Poterit ne autem testator eam deduci prohibere?

Nego,

Nego. *Nov. 1. cap. 2.* solum de Falcidia disponit, quod non recte applicandum erit ad Trebellianicam tum quod Jure ff. testatori non licuit prohibere Trebellianicam, tum quod hoc jus antiquum nulla contraria sanctione est immutatum, quod multo magis obtinet, si liberi primi gradus fuerint gravati fideicommissio. Dissentiunt Gomez. 1. *resol. 5. num. 11.* Gail. 2. *obs. 138. n. 15.* Matth. *D. 13. th. 18.* Schotan. 1. *de fideicomm. Her. thes. 6.* Franzk. *Exerc. 7. q. 9.*

Expeditur inde etiam quaestio, qua controvertitur: Num Fiduciarius privetur Quarta, si inventarium conficere omiserit? Rursus negativam tuemur, tum quia illa Novella, ut diximus, solum de Falcidia loquitur: tum quod in poenalibus non fit extensio per identitatem rationis, ut recte hoc deducit Peregrinus *Tr. de fideicomm. art. 4. § 5.* Gail. *Pract. Obs. 2. 138. num. 6.* Mynl. *C. 3. th. 60.* Fab. de Anna *Consil. 25. n. 18.* Alex. Raudenl. *vol. 1. resp. 61. n. 27.* Camillus Borellus *Conf. 51. num. 6.* Bertaz. *conf. civil. 79. n. 5.* Hieron. de Caval. *spec. opinion. quest. 26. § 691.* Dissent. Rennem. *Jurisprud. Romano-Germanica de Iur. Rer. D. 34. n. 13.* Gabriel. Rom. 1. 4. *sent. ad SCt. Trebell. concl. 10.* Cacheran. *Decis. P. Pedemont. l. 47.* Menoch. *conf.*

conf. 272. Bursat. Conf. 328. n. 14. Joh. Vincent. Honded. Vol. 1. Conf. 63. num. 11. Fachineus autem l. 4. controu. c. 38. affirmativam quidem sententiam tuetur, negativam vero benigniorem & æquiores esse proficitur.

Fideicommissa etiam sub hac conditione relinquuntur (quod hodie potissimum obtinet) ut Fiduciarius ea post mortem demum, alicui, restituat; fructus vero omnes loco Quartæ percipiat. *l. 18. §. 2. l. 57. pr. b. t. Ripa ad d. textum. Peregr. tr. de fideicom. art. 9. num. 20. Gail. 2. obs. 123. Besold. P. 5. conf. 245. num. 7. Wilenb. ad Sct. Trebell. th. 7. quod in gratiam familiarum introducta fuit, quibus sustinendis varii, à variis, modi inventi fuerunt.*

Differunt autem Quarta Falcidia & Trebellianica sequentibus potissimum modis:

1. Quarta Falcidia introducta est per legem Falcidiam; Trebellianica vero, per Sctum Pegasianum, postea in Sctum Trebellianum transfusum. *§. 5. §. 7. l. de F. H. t. t. ff. ad l. F. & ad Sct. Trebellianicum.*

2. Quarta Falcidia detrahitur ab herede pure, & sine gravamine instituto, legatis saltem ultra dodrantem onerato, Trebellianica vero à gravato hereditatem restituere,

3. In

3. In Falcidiam imputantur tantum res quas heres Jure hereditario capit. *l. 91. l. 47. ff. ad L. Falcid.* in Trebellianicam vero, quæ jure Legati, Fideicommissi, conditionisve implendæ causa ab herede capiuntur. Welenb. *ad L. Falcid. num. 5.* Ludwell. *D. 9. th. 9. L. d. Vinn. ad §. 5. l. de fideicom. her. num. 3.* *Diss. Biccus nucl. Coll. Arg. ad SCt. Treb. th. 22. Pac. 6. a. 52.* vid. Bachov. *ad Tr. 2. 14. l. B. § C.*

4. Heres legatis gravatus ad adeundam hereditatem cogi non potest à legatariis, quos cum eo de portione pacisci oportet. *§. 2. l. de L. Falc. ne, herede non adeunte, testamentum, & Legata intercidant.*

5. Retenta Quarta Falcidia, apud heredem onera hereditaria manent. *l. 1. §. ff. l. f. C. ad Leg. F.* Non obstat. *l. 2. C. eod.* ita tamen, ut demum istis satisfactis Legis Falcidiæ ratio ponatur. *§. 3. l. l. 54. ff. § l. 6. C. ad L. Falc.* Trebellianica vero agnita, pro rata actiones inter heredem & fideicommissarium dividuntur. *§. 7. l. de fideicom. Hered.*

6. Quod Falcidia prohiberi possit à testatore, non Trebellianica per ea, quæ superius diximus.

D

CAPVT

CAPVT III.
DE
QVARTA ANTONIANA.

Quarta D. Pii seu Antoniana est portio omnium bonorum, quæ filio arrogato impuberi, sine iusta causa emancipato vel exheredato, ex bonis patris arrogantis defuncti ipso iure debetur.

Sic dicta ab Auctore, qui fuit Aelius Antoninus Imp. ob singularem pietatem, industriam, & virtutem, quibus Imperium Rom. administravit, Divus Pius appellatus; filius Hadriani, Imp. optimi, adoptivus, uti ex historia Romana, & ipsis voluminibus Juris, passim constat. Causa autem ob quam Quarta hæc introducta, est favor impuberum: cum enim pater familias qui se in arrogationem alicujus dabat, omnia sua bona, quæ acquiri poterant patri arroganti acquirebat. §. 11. *I. de adopt. t. t. I. de adquis. per arrogat.* & ob id arrogatio non nisi causa cognita, & utriusque consensu fieri permittebatur. *l. 2. l. 15. §. 2. ff. de adopt.* apparerebat nullam impuberum esse arrogationem sed eos ab hoc beneficio penitus esse exclusos. Confer. *A. Gell. s. N. A. 19. & ibi Phil. Carol.* Id Visum ini-

iniquum piissimo Imperatori ideoque constituit,
 ut pariter & hi, arrogari possint. *l. ult. ff. si quid in
 fraud. patron.* Ulpian. 8. *Instit.* 4. ubi non tantum
 in genere causæ quoque cognitio vertebatur; ve-
 rum etiam certæ causæ cognoscendæ erant illis, a-
 pud quos fiebat cognitio, uti docet Ulpian. *in l. 17.
 §. 1. ff. de adoptioni* insuper etiam certis conditio-
 nibus, nempe, ut arrogator caveat, datis fideijus-
 soribus, se, siis, qui arrogatur, impubes moreret-
 tur, omnia arrogati bona restitutum illis, qui ad
 successionem ejus venturi essent, si arrogatio non
 intervenisset, e. g. heredi legitimo, heredi substitu-
 to, legatariis & fideicommissariis. *l. 17. §. ult. l. 18.
 ff. de adopt. §. 3. l. eod.* Item ne arrogatum impu-
 berem nisi causa cognita & evidenter appareret, di-
 gnium eum emancipatione fuisse, emancipet aut
 exheredet. *d. §. 3. l. de adopt.* & si contra factum fo-
 ret, teneatur pater arrogator, filio arrogato sine
 causa emancipato vel exheredato, non tantum
 bona ejus, quæ ad patrem arrogantem transtulit,
 eorumque commodum stante arrogatione, ad-
 quiritur, reddere: Verum etiam & insuper ei bo-
 norum suorum quartam partem relinquere. *§. 3. l.
 de adopt. l. 22. princ. & §. 1. ff. eod. l. 2. C. eod. l. ult.
 ff. si quid in fraud. patron.* Nobilis hic & agitata à

Dd. quæstio occurrit : Num Quarta hæc sit portionis ab intestato impuberi debitæ, an vero omnium bonorum ? Priorem sententiam tuentur Dd. variis argumentis, præcipue, probabile non esse D. Pio placuisse meliorem conditionem fieri adoptivorum, quam naturalium librorum. vid. Gloss. Vinn. ad §. 3. *I. de Adopt. Zæl. Comm. in ff. de Adopt. ibique Bachov. num. 15.* Recentionibus, uti & nobis posterior arridet, & quidem, quod textus simpliciter loquatur de quarta bonorum *l. 22. ff. l. 2. C. b. tit. l. ult. ff. siquid in fraud. patron.* Franzk. *Exerc. 2. q. 9.* Ungebaur. *Exerc. 3. qu. 10.* Quarta autem hæc deducitur ex bonis, quæ arrogator tempore mortis habuit. *l. f. ff. de his qui in fr. patron. arg. l. 17. §. 4. ff. b. t.* hinc nostram non facimus controversiam Dd. quam, priori sententiæ adstipulantes movent, num quarta (eorum sententiæ portionis ab intestato debitæ) aucta sit. *Nov. 18. cap. 1.* Negant Accurs. & Mynf. *ad §. 3. l. b. t.* Jason. *in l. 22. ff. b. t. num. 53.* Affirmant Petr. de Bellaport. Cynus & Albericus *in d. l.* Quæritur porro : Num arrogator impuberi possit pupillariter substituere : Resp. hoc in sola quarta obtinere, & in bonis, beneficio arrogatoris, non aliunde adquisitis. *l. 10. §. 6. ff. de Vulg. & Pupill. subst. l. 22. §. 1. ff.*

§. 1. ff. b. t. Impuberibus autem hæc Quarta non debetur, Donell. 2. Comm. 23. in f. & ib. Hill. cum illis alio remedio consultum sit, nimirum querela inofficiosi, & D. Pius hæc Quarta in casu emancipationis & exheredationis impuberibus consulere voluerit. l. 8. §. 15. ff. d. inoff. testam. Bachov. ad Treutl. 12. 9. l. E. cum olim impubes plane arrogari non potuit, usque dum Imperator Antoninus istud permiserat. Ulp. tit. 8. §. 4. Cujac. 2. observ. 38. Non obstat l. 17. ff. d. t. Cum isti, Constitutio Antonini aliquatenus derogat. Actio quæ inde oritur, est Condictio ex Lege: & est Actio personalis, quia oritur immediate ex Lege, nimirum ex constitutione D. Pii l. 22. §. 1. ff. d. Adopt. l. 8. §. 15. ff. d. inoff. testam. junct. l. 1. ff. de Cond. ex Lege, quæ datur arrogato impuberi sine justa causa, vel emancipato vel exheredato per dd. LL. adversus arrogatorem ejusque heredes l. 22. pr. h. t. ad hoc, ut illi quarta pars omnium bonorum post mortem arrogatoris: hoc enim indicat vocula *relinquere* in §. 3. l. de adopt. posita, quam proprie ad ultimas voluntates pertinere docet l. 1. §. pen. ff. de tab. exhib. l. f. ff. si quid in fraud. patron. l. 1. §. 21. ff. de Collat. l. 26. §. 1. ff. de fideicomm. libert. Brisson. l. 6. de V. S. V. relinquere.

In casu exheredationis Dd. vulgo impuberi, utile familiæ herciscundæ iudicium tribuunt. *l. 2. §. 1. ff. Fam. hercisc.* eumque persecutionem istam ad heredes transmittere. *l. 22. h. t.* Donell. vero *2. Com. 23. l. K.* defuncti heredibus, actionem ex satisfactione adscribit, immo etiam sine ea utilem actionem, per *l. 19. §. 1. b.* quæ ipsis competat, etiam si post mortem arrogatoris, mox impubes decesserit. per *l. 22. d. t.*

Hoc negotium hodie ex compactatis contrahentium potissimum legem accipit, cum in adoptionis locum, fere unio prolium successerit, Germanis dicta, die *Einfindschafft*, quæ ex mente contrahentium & cuiuslibet loci statutis plerumque iudicatur: peculiariter de ea exstant Wormatiæ, & alibi passim, etiam in Camera Imperiali confirmata. *Gail, 2. obs. 125. num. 2.*

Specialia de ea statuta si non existent, observanda veniunt: 1. Consensus Tutorum & Curatorum. 2. Consensus Agnatorum & Cognatorum. 3. Ut fiat coram Magistratu. 4. Exacta causæ cognitio. 5. Speciale Magistratus decretum. 6. Ut in scripturam redigatur & actis publicis insinuetur. *Carpz. l. 5. Resp. 67.* Requiritur consensus eorum, qui uniuntur, modo consentire possint,

possint. Vid. Rickius in elegantissimo tractatu, de
 unione prolium. *cap. 9.* Gail. *2. observ. 125. num. 8.*
 Befold. *Thef. pract.* verb. *Einfindschaft.* Hæc
 autem qualem potestatem tribuat, videre est apud
 præfatum Rick. *cap. 8. n. 2.* & Wurms. *Nucl. Juris*
controv. l. 1. t. 10.

CAPVT IV.

DE

QVARTA EX CERTIS BO-
 NIS DETRAHENDA.

Sunt adhuc alia Quarta ex certis bonis detra-
 henda, uti est:

1. Quæ de portione hereditatis legitima, jure
 naturæ liberis debetur. *l. 8. §. 9. 11. 14. de*
inoff. testam. l. 31. C. eod. quæ tamen augeta est, ut
 hodie tertia pars sit, quando quatuor, vel paucio-
 res sunt liberi, cum plures vero, semis *Auth. novis-*
sima C. de inoff. testam. Novell. 18. & 92. in præf. vid.
 Rittershus.

2. Quæ uxori inopi ex bonis mariti locu-
 pletis relinquenda est. *aub. præterea C. und. Vir. &*
Uxor. Nov. 53. cap. 6. pr. & §. 2. Nov. 74. cap. 5. pr.
Nov. 117. cap. 5.

3. Ex

3. Ex Severi Constitutione, de donationibus mortis causa. *l. 2. C. de don. mort. caus.*

4. In Causis intestatorum ex Edicto Prætoris eo nempe casu, si quis omiſſa causa testamenti ab intestato hereditatem acquireret. *l. 1. §. 2. ad L. F. l. 18. pr. §. 1. si quis omniſſ. causa testam.*

5. Debeatur quarta totius substantiæ concubinæ, quam quis eo animo in domum acceperat ut in uxorem duceret. §. Quoniam autem in Auth. quibus modis naturales efficiantur legitimi. *Christin. Decif. Belg. V. 4. Dec. 49.*

Verum cum hæ Quartæ, partim desuetudine adumbratæ, partim auctæ, diminutæ & multum reformatæ fuerint, commodiori loco eas reservare volumus.

SOLI DEO GLORIA.

Strassburg, Diss., 1667

X 228 42 38

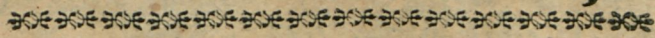
WMA

2, 237
1443
1667 11
8
12

DISSERTATIO IVRIDICA,
DE
**IVRE EXACTIONIS
QVARTARVM,**

LINGVA VERNACVLA:

Von dem Recht, welches die Erben haben, wenigstens ihre
Pflichttheil vor Auszahlung anderer Vermächtnisse
aus der Erbschaft hinweg zu nehmen.

QVAM

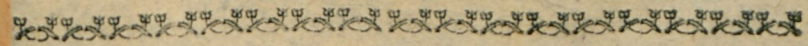
SVB PRAESIDIO
DN. IOHANNIS REBHANI,

ICTI, COM. PALAT. CAESAR. COD. ET FEVDAL. CONSVET.
P. P. CELEBERRIMI, COLLEG. IVRID. SEN. GRAVISS.
ET DIVERS. STATVVM IMPERII CONSILIARII,
DIE XXVIII. AVG. CIO IO CLXVII.

SOLENNITER DISQVIRENDAM PROPOSVIT
SIGISMVNDVS KRETSHMARVS,
A. ET R.

PRIMVM ARGENTORATI EXCVSA; NVNC VERO OB IN FORIS
VSVM FREQVENTISSIMVM RECUSA,

FRANCOF. ET LIPSIAE, CIO IO CCLI.

Color calibration chart with a ruler showing inches and centimeters. The ruler is marked from 1 to 8 inches and 1 to 19 centimeters. The color chart includes a grid of colored squares and labels for 'Blue', 'Cyan', 'Green', 'Yellow', 'Red', 'Magenta', 'White', '3/Color', and 'Black'. The text 'Farbkarte #13' and 'B.I.G.' is printed vertically on the right side of the chart.

